סנהדרין (הל"ב) והל"י יא ופ"ג מהלכות א"ב הל"ג

והל"ה סמג עשין קיג ולאוין

הוי אומר כח המדיח וקל וחומר ומה חנק

שחמור מסייף שריפה חמורה ממנו סייף

ח (מוספתא פרק י"צ ועי"
רש"י ד"ה מרגלא),
ב" (עיל מ:), ג) (לקמן
הש"לן, ד) (יבמות
קא (קדף נא:), ו) עיין
רש"א, רש"א,

תורה אור השלם 1. ובת איש בהן בי תחל לְוְנוֹת אֶת אָבִיהְ הִיא מְחַלֶּלֶת בָּאַשׁ תִּשְׂרָף: ויקרא כא ט

ויקרא כא פ ויקרא כא פ קר ביי אביר את הגבר אל פתח בית אביה וסקלויה באבנים עירה באבנים ביי עשתה נבלה ביי לונות ביי עשתה ביי הבערת הרע אביה ובערת הרע מקרבר: וברים כב כא מקרבר: וברים כב כא

הוי אומר כח המדיח. ור"ש אית ליה מדיחי עיר הנדחת בחנק ויליף לה מקרא באלו הן הנחנקין (לקמן דף פט:) ומדמדיחין בחנק ונדחין בסייף אלמא חנק חמור מסייף וכבר קיימא לן לעיל [ע"א] דשריפה חמורה מחנק הלכך כ"ש דחמורה היא מסייף מק"ו מה חנק דחמור מסייף מחנק הלכך כ"ש דחמורה היא מסייף מק"ו מה חנק דחמור

כו': מרגלא בפומיה דרבי יוחגן. סדור היה הדבר הזה בפיו ולא ששנאה במשנה וברייתא אלא כך קיבלה שמועה מרבו: **בסקילה**. דרבנן אית להו דארוסה לא יצאה לשריפה דחם כן נמנח חתה מיקל בבת כהן: ר' שמעון אומר בשריפה. דשריפה חמורה הלכך לית לך לאפוקי מכלל סתם בת כהן דקרא סתמא כתיב [ויקרא כא]: זינתה מאביה. ארוסה בת ישראל שזינתה מאביה דאיכא שתי מיתות סקילה משום ארוסה ושריפה משום דמאביה זינתה דבשריפה היא כדילפינן באלו הן הנשרפין (לקמן דף עה:): בסקילה. לרבנן דסקילה חמורה: ר"ש אומר בשריפה. הא קמ"ל דלרבנן משום דאית להו סקילה חמורה סבירא להו דארוסה לא יצאה לשריפה כדמפרש ואזיל וטעמא מאי כו': ונפקא מינה. מהא דרבי יוחנן דאמר דמשום דלרבנן סקילה חמורה הויא ארוסה בת כהן בסקילה ומשום דלר"ש שריפה חמורה מוקי לה בשריפה ש"מ המתחייב שתי מיתות נידון בחמורה דהכא נמי שתי מיתות איכא סקילה כדין ארוסה ושריפה כדין בת כהן הלכך לרבנן על כרחך ארוסה לא ינאה לשריפה ולר"ש ינאה: מאי ר"ש. לעיל מהדר דאמרן לעיל ר"ש לטעמיה דאמר אחת ארוסה ואחת נשואה יצאה לשריפה היכי שמעינן ליה: שני כללות נאמרו בבת כהן. אחת בארוסה ואחת בנשואה כלומר כשכלל הכתוב באשת איש (ויקרא כ) מות יומת הנואף והנואפת אף בת כהן משמע בחנק וכשהוליא ארוסה לסקילה אף בת כהן במשמע היינו כלל שני: ופרכינן בבת כהן ולא בבת ישראל. האי קראי סתמא כתיבי: אימא אף בבת כהן. וה"ק שתי כללות שנאמרו בתורה בארוסה בסקילה ובנשואה בחנק אף בת כהן היתה תחילה במשמע ובא הכתוב והוליא לך בת כהן לידון בשריפה וסתמא כתיבא ואחת ארוסה ואחת נשוחה הוליח לשריפה: חרומה בת כהן מכלל ארוסה בת ישראל. מסקילה לשריפה: נשוחה מכלל נשוחה. מחנק לשריפה. נח ולמד מיכו שהשריפה חמורה דמה כשהולים נשואה מכלל נשואה להחמיר עליה יצאה דהא שריפה הכל מודים דחמורה מחנק אף כשהוליא ארוסה מכלל הארוסה להחמיר עליה הוליאוה:

זוממי נשוחה בת כהו בכלל זוממי

בה כשהוציא גשואה. הא דפשיטא ליה דנשואה להחמיר היינו בג"ש דלעיל דמה אביה האמור בסקילה סקילה חמורה מחנק אף אביה האמור בשריפה שריפה חמורה מחנק: נאבור כאן אביה. חימה א"כ לזנוח למה לי דלא מיחוקם

בחילול שבת מג"ש דאביה וי"ל מ"מ לא הוה ממעטינן חילול שבת דהוי אמינא דג"ש אינטרין למעוטי פנויה ומדכתיב כי תחל ה"א דאיירי נמי בחילול שבת:

כשהוא אומר היא מחללת. פ"ה דהאי תנא לית ליה דרשה דלקמן שאם היו נוהגין בו קדש א"נ אית ליה וליכתוב היא מחללת ולא ליכתוב את אביה ולקמן (דף נב.) משמע דלית ליה דקאמר רב אשי כמאן קרינא רשיעא בר רשיעא אפי׳ לרשיעה בר לדיקיה כמהן כי החי תנא משמע דר"ע ור"ש דפליגי עליה דר' ישמעאל לית להו הך סברא וקשה דאמר לעיל אליבא דר"ש מאי חומריה שכן מחללת את אביה ול"ל דכ"ע אית להו הך דרשה דאין מקרא יוצא מידי פשוטו והא דהאמר האי תנא לפי שהוא הזכירה: ת"ל ובת בהן. פ״ה מריבויא דוי״ו קדריש וכר"ע ס"ל דדריש

כה"ג והא דקתני סיפא לכותי לחלל לנתין ולממזר מניין דמשמע יש לו קידושין בה ושמעינן ליה לר"ע דאמר ביבמות (דף סט.) אין קידושין תופסין בחייבי לאוין הני מילי בחייבי לאוין דשאר אבל מחייבי לאוין גרידא לא והא דקאמר בסמוך כרבי אלעזר דאמר פנוי הבא על הפנויה עשאה זונה ושמעינן ליה לר"ע ד׳ דפליג עליה מכל מקום נעשית זונה בכמה ביאות ועי"ל דכולה הך ברייתא רבי שמעון היא כדמוקי לה בסמוך וסבר לה כר"א בפנוי הבא על הפנויה וכר"ע דדריש וי"ו ומיהו קשה דע"כ לר"ע גופיה דאמר לקמן יכול אפי׳ פנויה מקשה והא כתיב לזנות יולריך לומר דסבירא ליה כרבי אלעזר:

. הל

הקל לא כ"ש סקילה חמורה מחנק שבן ניתנה למגדף ולעובד עבודת כוכבים ומאי חומרא כדאמרן אדרבה חנק חמור שכן ניתו למכה אביו ואמו ומאי חומרא שכן הוקש כו' מדאפקיה רחמנא לארוסה בת ישראל מכלל נשואה בת ישראל מחנק לסקילה שמע מינה סקילה חמורה סקילה חמורה מסייף שכן ניתנה למגדף כו' אדרבה סייף חמור שכן ניתן לאנשי עיר הנדחת ומאי חומרא שכן ממונם אבד אמרת וכי איזה כח מרובה כח המדיח או כח הנידח הוי אומר כח המדיח וקל וחומר ומה חנק שחמור מסייף סקילה חמורה ממנו סייף הַקל לא כ"ש חנק חמור מסייף שכן ניתן למכה אביו ואמו ומאי חומרא כדאמרן . אדרבה סייף חמור שכן ניתן לאנשי עיר הנדחת ומאי חומרא שכן ממונם אבד אמרת וכי איזה כח מרובה כח המדיח או כח הנידח הוי אומר כח המדיח ותניא מדיחי עיר הנדחת בסקילה ר"ש אומר בחנק מרגלא בפומיה דרבי יוחנן שמערה המאורסה בת כהן שזינתה בסקילה ר"ש אומר בשריפה זינתה מאביה בסקילה ר"ש אומר בשריפה מאי קמ"ל לרבנן ינשואה יצאה לשריפה ולא ארוםה לר' שמעון אחת ארוםה ואחת נשואה יצאה לשריפה ומעמא מאי משום סדלרבנן מקילה חמורה לר' שמעון שריפה חמורה נפקא מינה למי שנתחייב שתי מיתות ב"ד נידון בחמורה מאי רבי שמעון דתניא רבי שמעון אומר שני כללות נאמרו בבת כהן בבת כהן ולא בבת ישראל אימא אף בבת כהן והוציא הכתוב נשואה מכלל נשואה וארוסה מכלל ארוסה מה כשהוציא הכתוב נשואה מכלל נשואה להחמיר אף

כשהוציא הכתוב ארוסה מכלל ארוסה להחמיר זוממי נשואה בת כהן בכלל זוממי נשואה בת ישראל וזוממי ארוסה בת כהן בכלל זוממי ארוסה בת ישראל ת"ר יובת איש כהן כי תחל יכול אפילו חללה את השבת ת"ל ילזנות בחילולין שבזנות הכתוב מדבר יכול אפילו פנויה נאמר כאן יאביה ונאמר להלן יאביה מה להלן זנות עם זיקת הבעל אף כאן זנות עם זיקת הבעל או אינו אומר אביה אלא להוציא את כל האדם כשהוא אומר יהיא מחללת הוי כל אדם אמור הא מה אני מקיים אביה נאמר כאן אביה ונאמר להלן אביה מה להלן זנות עם זיקת הבעל אף כאן זנות עם זיקת הבעל אי מה להלן נערה והיא ארוסה אף כאן נערה והיא ארוסה נערה והיא נשואה בוגרת והיא ארוסה בוגרת והיא נשואה ואפילו הזקינה מנין תלמוד לומר יובת כהן מכל מקום בת כהן

נשואה כם ישראל. בחנק שלא הוליא הכתוב אלא אותה לבדה דכתיב (ויקרא כא) היא באש משרף ולא בועלה ולא זוממיה: גבי זוממין גרס בכלל ולא גרס מכלל: בס כהן כי סחל. אי לא כתב לזנות משמע אפילו חיללה שבת: ס"ל לזנוח. ולקמיה [נא.] פריך חיללה שבת כם סקילה היא: ונאמר להלן. בנערה המאורסה מה להלן שזינתה בשעה שזיקת הבעל עליה אף כאן זנוח בשעה שזיקת הבעל עליה ולא פנויה. והאי דנקט מנא האי לישנא ולא נקט מה להלן ארוסה כו' משום דסופו נמי לאימויי נשואה לשריפה כדיליף ואזיל: או אינו אומר אביה. לגזירה שוה זו אלא להוליא את כל האדם שאם זינתה מאביה מידון בשריפה אבל משאר כל אדם מידון כבת ישראל. ולקמיה [שס] פריך היכי מיסק אדעתין הא מילמא א"כ מאיריא במ כהן ואפיי בם ישראל נמי מאביה בעריפה באלו הן הערפין (לקמן דף עה.): כשהוא אומר היא מחללם. משמע היא מחללה אותו ולא הוא מחללה הרי על כרחיך כשזינתה משאר כל אדם אמור: הא מה אני מקיים אם אביה. למה לי למיכתבה כלל אלא נאמר כאן כו'. והאי תנא לית ליה האי דרשה דלקמן (דף (ב) שאם היו נוהגין בו קודש כו' א"י אית ליה ליה ליה ליה ליה מרוב במרים. שהביאה שערות ולא הביאה סימני בגרות. במס' נדה מפרש להו בפרק [יולא דופן] (דף מ.) משנתמעך הכף: ס"ל ובם כהן מכל מקום. מריבויא דוי"ו קא דריש וכר"ע סימני בגרות. במס' נדה מפרש להו גוולא וליכא לפרושי דמדכתיב קרא סתמא ליף טעמא דהא אתא גזרה שוה ומפקא ליה מתמתה.

רבינו חננאל

היא: מרגלא בפומיה דר׳ בת כהן שזינתה בסקילה ר"ש אומר בשרפה. ואסיק' נפקא מינה למי ואסיק' נפקא מינה למי שנתחייב שתי מיתות כגון שעבר שתי עבירו' וחייב סקילה ושרפה וקיי"ל דנידון בחמורה. לרבנן נידון בסקילה לר' שמעון נידון בשרפה. מאי ר"ש דתניא ר"ש אומר שני כללות נאמרו בכת ישראל והוא הדין בכת כהן והוציא הכתוב . נשואה בת כהן בשרפה מכלל נשואה בת ישראל שהיא בחנק וארוסה בת כהן לשרפה מכלל ארוסה בת ישראל שהיא הכתוב נשואה בת כהן . בשרפה מכלל נשואה בת כשהוציא הכתוב ארוסה בת כהן מכלל ארוסה בת ישראל להחמיר עליה. זוממי נשואה בת כהן בכלל זוממי נשואה בת ישראל בחנק וזוממי ארוסה בת כהן בכלל זוממי ארוסה בת ישראל בסקילה: ת״ר בת איש כהן כי תחל יכול אפילו חללה שבת בשרפה ת"ל לזנות בחלולין שבזנות הכתוב מדבר יכול אפי׳ זיוחה פוויה רשרפה ואמר רנונו פנויה בשופה נאמו כאן אביה ונאמר בארוסה בת ישראל אביה מה החת רארומה רח ישראל זונות עם זיקת הבעל אף הכא בבת כהן זונות עם זיקת הבעל היא בשרפה ואין בועלה בשרפה:

זין.